

Territorium, og dertil kræve vi ikke Colosser, ikke store søgaaende Vandserffibe, men, hvad vi maae have, er Krigsffibe af en saadan Styrke, at de kunne indlade sig i en Kamp uden at blive knuste i det første Sammenstød, og som kunne yde en saadan Modstand, at det bliver betænkeligt, eller idetmindste forbundet med Risiko for en Fjende, at trænge ind i vore Farvande; men hvad vi ikke ville, det er et Materiel, hvis hele Virksomhed under en Krig vil være indskrænket til at søge et sikkert Tilflugtssted bagved vore Der og i vore engere Farvande, og derfra lade Flaget vaie til Spot for vore Fjender, ligesom deres Kanonbaade engang have været det for os. Vi have faaet et Billede af det danske og det nordtydske Søværns relative Styrke, som jeg indrømmer ikke tog sig synderlig trosteligt ud; men jeg tør sige, at med en billigere Fordeling af Lys og Skygge, og navnlig betragtet fra et militairt Standpunkt, vil det ikke tage sig fuldt saa nedslaaende ud. Det nordtydske Forbund har tre Skibe, som kunne blive os færlige i Kampen, og af dem stikke de to 23 Fod og det tredie 26 Fod. Et Skib som det i Undringsforslaget foreslaaede med et Dyhgaende af omtrent 19 Fod vil ligeoverfor de to førstnævnte Skibe kunne drage mange og store Fordele af vore Farvandes Bessaffenhed i Sundet, i Beltet og nordenfor dette, og det vil ved den Overvægt, vi have i vort noie Kjendskab til vore Grunde og Ryster, og ved en fornuftig Benyttelse af de locale Forhold, finde mange Resourcer til Fordeel under en Kamp og til Besskyttelse, naar det vil unddrage sig den. Et Skib med 26 Fods Dyhgaende vil støde paa saamange Banffeligheder ved at navigere i vore Farvande, navnlig der, hvor vore Communicationslinier ligge, at det neppe var blive anvendt der, og i ethvert Tilfælde er det ikke rimeligt at antage, at en Fjende vilde concentrere hele sit Søværn i Østersøen imod os og lade mange og vigtige Interesser paa andre Steder ligge ubeskyttede. Naar jeg har fremdraget denne Side af Spørgsmaalet idag, har det været for ikke at lade Thinget vedblive at være under Indtrykket af den tidligere sorgelige Skildring, men jeg maa tilstaae, at jeg anseer enhver saadan Sammenligning

for at være høist uheldig og ikke at kunne føre til noget Godt, og det er et aldeles forkeert Princip at ville bestemme sit Søværns Bestanddele med Hensyn til Antallet og Størrelsen af de Skibe, som en eller anden Stormagt maatte være i Besiddelse af, og navnlig at tage Hensyn dertil paa den Maade, at i samme Forhold, som denne Magt forøger og styrker sit Søværn, da at svække og nedbryde sit eget. Det, der tjener Landet bedst og bør være Maalet for vore Bessræbelser under alle Forhold, er at udvikle Søværnet med tidsbærende Skibe, saavidt som muligt lempede efter de Farvandes Bessaffenhed, hvor vi kunne komme til at bruge dem, og i et saadant Omfang, som Landets Evne tillader; at forandre dette Maal, hvergang Fjenden faaer et nyt Skib, eller vi faaer en ny Administration, fører ikke til Andet end Spild af Tid og Kræfter og til Fordærv. Det er forresten ganske mærkeligt, at, naar Talen er om Flaaden, hører man atter og atter, at vi ikke længere ere Herrer i vore Farvande, at vi ere underlegne tilføes, og at det ikke kan hjælpe os at prøve paa at følge med, altid er der Modløshed; men naar Talen er om Hæren, giver man Phantastien frit Lob og luffer Dinene til det Øberste for et Billede, der er langt mere affkrækkende, og for Forhold, der ere i langt høiere Grad nedslaaende. Det er høist sørgeligt, at vi herhjemme ikke kunne faaer Dinene op for en Sandhed, som er anerkjendt af alle Andre, den nemlig, at, saafremt vi skulle tænke paa ved given Leilighed at forsvare vor Uafhængighed ved Vaabenmagt, da skal Kampen føres paa Vandet og ikke paa Landet, og at 2 Millioner anvendte paa Søværnet gavner vort Forsvarsvæsen langt mere end det Dobbelte anvendt paa Hæren. Som jeg har udtalt ved anden Behandling, antog jeg, at Spørgsmaalet dreiede sig om, hvilket System man burde følge ved Udviklingen af vort Forsvar, navnlig i Henseende til de enkelte Skibes Hurtighed og Styrke. Jeg maa tilstaae, at jeg ved noiere Overveelse, navnlig i Betragtning af den Mangel paa Klarhed, der har været i den høitærede Ministers sidste Udtalelser med Hensyn til, hvad han tilsigtede at bygge, men navnlig paa Grund af det Fore-